

Hans Hedtofts tale ved afsløringshøjtideligheden i Mindelunden Ryparken

Taler

Hans Hedtoft
Danmarks Statsminister

Dato

5. maj 1950

Sted

Mindelunden i Ryvangen (dengang Ryparken), Hellerup

Omstændigheder

Talen blev holdt på 5-årsdagen for befrielsen.

- 1 Under den forrige verdenskrig fra 1914-18 lykkedes det at undgå, at Danmark blev krigsområde, men vi undgik naturligvis ikke virkninger af de uhyggelige kræfter, en verdenskrig sætter i bevægelse. Det var for os en enestående lykkelig oplevelse, at krigens udfald dengang bragte os genforeningen med Nordslesvig,
- 5 men vi må erkende, at dette resultat ikke skyldtes dansk indsats under krigen. Vore brave søfolk fik krigen på nært hold, og de hævdede landets ære smukt. Andre foreteelser herhjemme under og efter den krig gav os ikke grund til at føle stolthed, vi husker alle gullasch-perioden og hvad dertil hørte.
- 10 Under den sidste verdenskrig lykkedes det ikke at holde Danmark udenfor. Vi så, hvor lidt hensynet til et lille land betyder i en stormagts store spil.

Danmark blev genstand for en voldelig besættelse, og vi fik at mærke, hvad det betød. Man søgte at

15

lempe sig igennem for at udskyde de uhæmmede rædsler længst muligt, men vore oplevelser i de 5 år, besættelsen varede, gav os erfaringer nok for, hvad krigen rummer af umenneskelighed, og hvorledes de ondeste instinkter mobiliseres og får råderum. Danmark led under besættelsen som et væsen, der er

20 pint af onde ånder. Vi føler bittert smerten over hin 9. april, og vi føler dybt tabet af dem, vi mistede under besættelsen, tabet af den ungdom, som satte livet ind for Danmark, for landets frihed, for det danske folk.

25

Kun en del af dem, der kæmpede for og hævdede Danmarks ære, hviler i denne mindelund; også andre steder værnes der om grave, der gemmer støvet af en ungdom, der blev Danmarks offer til krigens Moloch, men denne smukke

mindelund og det mindesmærke, jeg skal afsløre, vil altid stå som symbol for dem, der ofrede livet. Ingen dansk kan betræde denne mindelund uden at
30 bevæges dybt, bevæges ved tanken om det liv, der fik en alt for tidlig afslutning, og ved tanken om den sorg og det savn, der påførtes hans og hendes kære, men og det er det store ved at bevæges i beundring og dyb taknemmelighed mod dem, der ligger jordede i mindegravene.

35 Vi står med smerte og sorg efter verdenskrigen, men vi står også med en følelse af stolt bevidsthed om, at Danmark i nødens time viste, at det rummede styrke og ædel kraft, der kunne sættes ind i kampen.

Vi har lov til at sige, at et samfund, der kunne klare sig igennem den sidste del af
40 besættelsestiden, hvor konge, regering og rigsdag var ude af funktion, hvor politiet var opløst, og hvor ødelæggelse og tortur blev bragt i anvendelse, vi har lov til at sige, at et samfund, der kunne klare sig gennem denne tid uden at gå i opløsning, har sundhed i sig og bærekraft frem i tiden. Det var det frie, folkestyrede Danmark, der holdt fast ved sine idealer og bar dem videre frem.

45 Men folkets store hær kan ikke undvære sine fortropper, der går ud i den direkte kamp og sætter livet på spil for at redde alle de andre. Vi kan ikke overvurdere den betydning, dansk ungdoms indsats i kampen for Danmark har haft.

Den gav Danmark karakter i udlandets øjne, og den gav mod og rejsning i folket
50 selv, som en personlig og ædel indsats altid vil have mulighed for at gøre.

Vi er et folk, der elsker friheden og vil hævde vor nationale ret. Vor taknemmelighedsgæld over for dem, der gik ud i forreste linje i kampen herfor, vil altid blive stående.

55

Idet jeg afslører mindesmærket, beder jeg om, at vi med et minuts stilhed i tak og ærbødighed mindes dem, der satte livet til for Danmarks skyld.

Kilde

60 Manuskript taget fra <https://danmarkshistorien.lex.dk> med tilladelse fra udgiver.

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Mindetale

65

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/hans-hedtofts-tale-ved-afsloringshojtideligheden-i-mindelunden-ryparken>

70

75

80

85

90

95

100